

NEPOSREDNE TUJE INVESTICIJE

Kontaktna oseba na UMAR: dr. Matija Rojec

PODROČJE RAZVOJA	Konkurenčno gospodarstvo in hitrejša gospodarska rast – Povečanje konkurenčnosti in spodbujanje podjetniškega razvoja
OPIS INDIKATORJA	<p><u>Definicija:</u></p> <p>Metodologija spremljanja neposrednih tujih investicij (NTI) v Sloveniji je usklajena s priporočili Mednarodnega denarnega sklada (IMF) ter OECD in z metodologijo SNA (System of National Accounts). Glede na usmeritve IMF in OECD neposredne investicije vključujejo (i) lastniški kapital in reinvestirane dobičke, (ii) terjatve do kapitalsko povezanih podjetij v tujini, (iii) obveznosti do kapitalsko povezanih podjetij v tujini ter tudi tiste investicije, katerih cilj je vzpostavitev dolgoročnega sodelovanja med neposrednim investitorjem in povezanim podjetjem oz. zagotovitev večje vloge neposrednega investitorja v upravljanju podjetja. Do leta 1993 so države uporabljale različne kriterije za določitev neposrednih investicij. Peta izdaja Plačilno-bilančnega priročnika, ki ga je izdal IMF, določa najmanj 10% delež vseh navadnih delnic ali volilnih pravic v podjetju kot mejo, ki naj bi zagotavljala primerljivost podatkov. Obstajata tudi dve izjemi: (i) če je investitor lastnik manj kot 10% vseh navadnih delnic ali volilnih pravic, vendar ima precejšen vpliv na poslovanje podjetja, se taka investicija lahko obravnava kot neposredna investicija; (ii) če ima investitor v lasti vsaj 10% vseh delnic, vendar nima vpliva na poslovanje, to ne velja kot neposredna investicija. IMF priporoča, naj bodo podatki o lastniškem kapitalu (ter v okviru tega vrednost reinvestiranih dobičkov) objavljeni ločeno od podatkov o ostalem kapitalu. Ostali kapital sestavljajo terjatve in obveznosti do povezanih podjetij brez kratkoročnih terjatev ali obveznosti do bank, ki naj se po priporočilu IMF klasificirajo kot portfeljske ali druge investicije.</p> <p>Glede na ta priporočila so glavne metodološke značilnosti podatkov o stanju NTI, ki jih zbira Banka Slovenije, naslednje: (a) neposredni investitorji so lahko posamezniki, podjetja, skupina posameznikov ali podjetij, ter vlada ali vladna agencija, ki neposredno investira v podjetje v tujini; (b) zbiranje podatkov temelji na merilu, ki določa vsaj 10% delež v lastniškem kapitalu; (c) od leta 1996 se med neposredne investicije štejejo investicije v posredno povezana podjetja (posredno lastništvo slovenskih podjetij, ki imajo vsaj 10% delež v neposredno povezanem podjetju v tujini, neposredno povezano podjetje pa ima vsaj 10% delež v posredno povezanem podjetju v tujini; nerezidenti imajo vsaj 10% delež v neposredno povezanem podjetju v Sloveniji, neposredno povezano podjetje pa ima vsaj 10% delež v posredno povezanem podjetju v Sloveniji), (d) podatki o stanju vključujejo lastniški kapital, reinvestirane dobičke ter terjatve in obveznosti do povezanega podjetja v tujini. Kratkoročne terjatve in obveznosti do bank niso vključene. Od leta 2007 se štejejo med kapitalsko povezane terjatve in obveznosti vse terjatve in obveznosti, ki jih ima podjetje z neposrednim tujim lastnikom kot tudi z vsemi nerezidentnimi podjetji, ki spadajo v skupino podjetij tujega lastnika; (e) vrednost investicij se izračuna na podlagi knjižne vrednosti, ki se pri ocenjevanju investicij uporablja v skladu s slovenskimi računovodskimi standardi; (f) podatki o neposrednih investicijah ne vključujejo (i) vrednosti nepremičnin v tujini, katerih lastniki so slovenska gospodinjstva (večinoma nepremičnine na Hrvaškem), (ii) vrednost terjatev do drugih držav na ozemlju nekdanje Socialistične federativne republike Jugoslavije, ki so del pogajanj o nasledstvu ali zasežena sredstva na tem ozemlju ter druga</p>

	<p>sredstva, katerih lastništvo je bilo med privatizacijo preneseno od pravnih oseb na slovensko vlado; (g) podatki o stanju investicij vključujejo tudi vse spremembe v stanju neposrednih investicij, ki so klasificirane glede na vrsto; (i) čisti dobički / izgube, (ii) reinvestirani dobički / izgube, (iii) izplačani dobički. Reinvestirani dobički so enaki razliki med čistimi dobički v tekočem letu (brez izrednih dobičkov in izgub od leta 2004) in izplačanimi dobički v istem letu.</p> <p><u>Podrobnejša metodološka pojasnila:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. International Monetary Fund's Balance of Payments Manual, Fifth Edition, 1993 2. OECD Benchmark Definition of Foreign Direct Investment, OECD, Paris, 1995 3. System of National Accounts, CEC-IMF-OECD-UN-WB, 1993 4. Neposredne naložbe 2004 / Direct Investment 2004, Banka Slovenije, 2005 5. Ekonomski odnosi Slovenije s tujino, Banka Slovenije, marec 2007, str. 11-13 <p><u>Mednarodna primerljivost:</u> indikator je mednarodno primerljiv.</p> <p><u>Način prikaza:</u> agregatno za celotno gospodarstvo – vhodne in izhodne NTI (stanje in letni priliv), po dejavnostih Standardne klasifikacije dejavnosti</p> <p><u>Merska enota:</u> v % BDP, v mio EUR</p>
VIR PODATKOV ZA SLOVENIJO	<p><u>Institucija (publikacija):</u> Banka Slovenije: Bilten Banke Slovenije</p> <p><u>Frekvenca objavljanja:</u> letno</p>
RAZPOLOŽLJIVA ČASOVNA VRSTA	1993–2007
MEDNARODNE PRIMERJAVE	- EU (po državah) ; vir. UNCTAD (World Investment Report)